

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นมาและพัฒนาการของรายการเจาะใจ วิเคราะห์ประเด็นเนื้อหาและรูปแบบวิธีการนำเสนอในการถ่ายทอดความหมายเกี่ยวกับชีวิตและสังคมที่สะท้อนอยู่ในรายการเจาะใจ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินขั้นตอนการศึกษาค้นคว้า ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลในการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือ แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล , แหล่งข้อมูลประเภทเทปโทรทัศน์ และ แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร

1. แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล คือ บุคคลผู้มีส่วนรับผิดชอบในการคิดสร้างสรรค์และดำเนินการผลิตรายการ กำหนดรูปแบบเนื้อหา คัดเลือกเรื่องที่จะนำเสนอ อันได้แก่

- คุณวัชร เวววุฒินันท์ ผู้ควบคุมการผลิตรายการ เจาะใจใส่จอ 2534-2535
- คุณ สุทธิพงษ์ ธรรมวุฒิ ผู้ช่วยควบคุมการผลิตรายการ 2534 และผู้ควบคุมการผลิตรายการ ปี 2535-2538
- คุณ วีรณา โอฟาร์วัชรธรรม ผู้ควบคุมการผลิตรายการ ปี 2538-ปัจจุบัน
- คุณ พุทธิศุลย์ สังข์ศุลย์ ครีเอทีฟ และผู้ช่วยควบคุมการผลิตรายการ
- คุณ ประารถนา วิโนทพรรษ์ ประธานงาน และผู้ช่วยควบคุมการผลิตรายการ

2. แหล่งข้อมูลประเภทเทปโทรทัศน์ คือ เทปรายการโทรทัศน์ รายการเจาะใจ

- เทปบันทึกการผลิตรายการเจาะใจที่ออกอากาศ ช่วงปี 2534 – 2539 จำนวน 61 ตอน
- เทปบันทึกการผลิตรายการเจาะใจที่ออกอากาศ ช่วงปี 2540 – 2545 จำนวน 131 ตอน

3.แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร แบ่งข้อมูลเอกสารเป็น 2 ส่วนคือ

เอกสารเบื้องต้น ใช้ในการศึกษาค้นหาข้อมูลเบื้องต้น ประกอบด้วย

1. รายงาน 10 ปี เจาะใจ
2. บทสัมภาษณ์ผู้ควบคุมการผลิตรายการ(คุณวีรณา ไอ่พารักษ์ธรรม)
ในนิตยสารแพรวสุดสัปดาห์
3. รายชื่อ บทโทรทัศน์ ช่วงปี 2534 – 2543
4. รายงานผลสำรวจความนิยม (เรทติ้ง) ช่วงปี 2543 – 2545
5. ข้อมูลจาก Website เจาะใจ
6. ข้อมูลจาก Website ททบ. 5

เอกสารสำคัญ ที่ใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหาและลักษณะวิธีการนำเสนอรายการ
ได้แก่

1. บทโทรทัศน์ ช่วงปี 2534 – 2543 จำนวน 70 ตอน
2. หนังสือรวมเรื่องชวนติดตามจากรายการเจาะใจ ของ สุดสัปดาห์
สำนักพิมพ์ 3 ฉบับ คือ ชุดเฉียดตาย ชุดเหลือเชื่อเจาะใจ
และชุดเจาะใจคนบันเทิง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล จะเก็บรวบรวมข้อมูล 3 ประเภท ได้แก่

1. ข้อมูลประเภทบุคคล ทำการสัมภาษณ์เจาะลึกบุคคลที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
(key informant) โดยการบันทึกเทป มีสมุดจดข้อมูลสำคัญ และข้อสังเกตที่ได้ขณะสัมภาษณ์
หลังจากการสัมภาษณ์ทำการถอดเทปการสัมภาษณ์รวบรวมไว้ทุกครั้ง จำแนกตามหัวข้อที่
ต้องการศึกษา แนวข้อมูลที่ต้องการได้จากการสัมภาษณ์ ;

สัมภาษณ์ ผู้ควบคุมการผลิตรายการ เพื่อให้ได้ข้อมูล ดังนี้

- นโยบาย และวัตถุประสงค์ของการผลิตรายการ
- ความเป็นมาของรายการ
- กลุ่มเป้าหมายของรายการ
- พัฒนาการทั้งทางด้านรูปแบบการนำเสนอ
และแนวทางของเนื้อหา

- แนวทางการคัดเลือกเขกรับเชิญและประเด็นที่นำเสนอแต่ละตอน
- ประสพการณ์ชีวิตและสังคมที่ต้องการสะท้อนแก่ผู้ชมในแต่ละตอน
- เจตนารมณ์ในการสะท้อนประสพการณ์ชีวิตและสังคมแต่ละตอน
- ปัจจัยที่มีส่วนกำหนดรูปแบบ เนื้อหา การคัดเลือกประสพการณ์ชีวิต และสังคมมานำเสนอ

สัมภาษณ์ ครีเอทีฟและประสานงานการผลิตรายการ เพื่อให้ได้ข้อมูล ดังนี้

- แนวทางการคัดเลือกเขกรับเชิญและประเด็นที่นำเสนอแต่ละตอน
- เจตนารมณ์ในการสะท้อนประสพการณ์ชีวิตและสังคมแต่ละตอน
- กระบวนการผลิต การคัดสรรเนื้อหา การเขียนบท

2. ข้อมูลประเภทเทปโทรทัศน์ เก็บข้อมูลโดยบันทึกเทปรายการเจาะใจในช่วงเวลาที่ศึกษา คือ ปี พ.ศ. 2540 – 2545 และรวบรวมจาก VCD ที่มีวางจำหน่าย

3. ข้อมูลประเภทเอกสาร รวบรวมเอกสารสำคัญอันเกี่ยวเนื่อง โดยขอความร่วมมือในการศึกษาและคัดลอกบทโทรทัศน์ จากฝ่ายข้อมูลกลาง บ.เจ.เอส.แอล จำกัด รวมทั้งค้นคว้าเอกสารอื่น ๆ อันได้แก่ บทความ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ บทวิจารณ์รายการ ตลอดจนบทสัมภาษณ์ผู้ผลิต โดยการค้นคว้าจากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร และ ติดตามหนังสือที่วางจำหน่ายของสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ตลอดจนค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมจาก Web site

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ความเป็นมาและพัฒนาการของรายการเจาะใจในประเด็น แนวคิด กระบวนการดำเนินการผลิตรายการในแต่ละช่วง และปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการเปลี่ยนแปลง

2. วิเคราะห์เนื้อหารายการ โดยจำแนกแยกแยะประเด็นและสาระสำคัญ ตลอดจนรูปแบบการนำเสนอภาพสะท้อนประสพการณ์ชีวิตและสังคมในรายการเจาะใจที่ออกอากาศ ช่วงปี 2540-2545 จำนวน 131 ตอน

การนำเสนอผลการวิจัย

นำเสนอแยกเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 : ในบทที่ 4 เป็นการเสนอให้เห็นความเป็นมาและพัฒนาการของแนวคิดในการสร้างสรรค์รายการ ตลอดจนการวางโครงร่างรายการและเรื่องราวที่นำเสนอในรายการ เพื่ออธิบายให้เข้าใจถึง หลักการและเหตุผลของการปรับเปลี่ยนรายการแต่ละครั้ง

ส่วนที่ 2 : ในบทที่ 5 อธิบายถึงรายละเอียดของเนื้อหาสาระสำคัญในแต่ละประเด็น รวมทั้งรูปแบบวิธีการนำเสนอเพื่อถ่ายทอดความหมาย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย